

LUKAS

4:1-30

Jezus weerstaat de verzoeken in de woestijn en wordt in Nazareth verworpen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/4-1-30

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding en lezing van de verzoeken	2 min	4
2	Jezus vast als mens in de woestijn	3 min	6
3	De volgorde van de drie verzoeken	3 min	7
4	Drie gebieden van verzoeking	2 min	8
5	De begeerte van het vlees	2 min	10
6	Wat veertig dagen vasten met het lichaam doet	3 min	11
7	Brood of gehoorzaamheid aan Gods woord	4 min	12
8	Satan citeert Psalm 91 buiten de context	3 min	15
9	Wat het betekent om God te verzoeken	2 min	17
10	Satan, God en de koninkrijken der wereld	4 min	18
11	Jezus als vervulling van Israëls geschiedenis	2 min	20
12	Waren de verzoeken lichamelijk of visionair?	3 min	21
13	Hoe de duivel gedachten en suggesties gebruikt	3 min	22
14	Jezus dient in de kracht van de Geest	3 min	24

15	De bovennatuurlijke werking van geestesgaven	3 min	25
16	De start van Jezus' bediening in Galilea	2 min	27
17	De ontbrekende periode vóór Galilea	2 min	29
18	Jezus leest en preekt in Nazareth	3 min	30
19	De woedende menigte en Jezus' ontsnapping	2 min	32
20	De twee bezoeken van Jezus aan Nazareth	3 min	34
21	De gang van zaken in de synagoge	2 min	35
22	Jesaja's jubeljaar vervuld in Jezus	3 min	36
23	Nazareth denkt Jezus al te kennen	2 min	38
24	Dokter, genees uzelf	3 min	31
25	Geen profeet geëerd in zijn vaderstad	4 min	41
	Om verder te lezen		43

1

Inleiding en lezing van de verzoeken

Laten we Lukas 4 openslaan en verdergaan met onze studie van het leven van Jezus volgens Lukas. In dit hoofdstuk staan enkele gedeelten die parallellen hebben in zowel Mattheüs als Markus, en enkele die nergens anders een parallel hebben en uniek zijn voor Lukas. Daarom zullen we ons voornamelijk richten op het materiaal dat, zoals men dat noemt, specifiek lucaans is. Maar we zullen ook het een en ander zeggen over wat parallellen heeft in de andere evangeliën.

Laten we allereerst vers 1 tot en met 13 lezen:

Jezus, vol van de Heilige Geest, keerde terug van de Jordaan en werd door de Geest naar de woestijn geleid, waar Hij veertig dagen verzocht werd door de duivel. En Hij at niets in die dagen en ten slotte, toen die voorbij waren, kreeg Hij honger. En de duivel zei tegen Hem: Als U Gods Zoon bent, zeg dan tegen deze steen dat hij brood wordt. Maar Jezus antwoordde hem: Er staat geschreven dat de mens van brood alleen niet zal leven, maar van elk woord van God. En daarna bracht de duivel Hem op een hoge berg en liet Hem in een ogenblik tijd al de koninkrijken van de wereld zien. En de duivel zei tegen Hem: Ik zal U al deze macht en de heerlijkheid van deze koninkrijken geven, want die is aan mij overgegeven en ik geef die aan wie ik maar wil; dus, als U mij zult aanbidden, zal het allemaal van U zijn. Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Ga weg van Mij, satan, want er staat geschreven: U zult de Heere, uw God, aanbidden en Hem alleen dienen. En hij bracht Hem naar Jeruzalem en zette Hem op het hoogste gedeelte van de tempel, en hij zei tegen Hem: Als U de Zoon van God bent, werpt U Zich dan vanhier naar beneden, want er staat geschreven dat Hij Zijn engelen voor U bevel zal geven om U te bewaren, en dat zij U op de handen dragen zullen, opdat U Uw voet niet misschien aan een steen stoot. Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Er is gezegd: U zult de Heere, uw God, niet verzoeken. En toen de duivel alle verzoeking beëindigd had, verliet hij Hem tot een bepaalde tijd.

LUKAS 4:1-13

2

Jezus vast als mens in de woestijn

We hebben deze verzoeking behandeld toen ik Mattheüs doorging. Predikers kunnen hier veel punten voor een preek uit halen en er kunnen allerlei opmerkingen over worden gemaakt, maar daar hoeven we nu niet uitvoerig bij stil te staan. Ik heb die punten elders besproken, maar ik zal er nu vrij snel aan voorbijgaan. Ik wijs erop dat er een periode van veertig dagen was waarin Jezus vastte. Zijn vasten hield kennelijk in dat Hij geen voedsel at, maar niet noodzakelijkerwijs dat Hij geen water dronk. Hij vastte veertig dagen, en zonder water kun je van nature maar een paar dagen. Maar zonder voedsel kun je het lang volhouden. Je kunt veertig dagen en langer zonder voedsel, maar zonder water kun je niet langer dan drie of vier dagen leven.

Sommigen zouden zeggen: ‘Jezus kon dat wel, omdat Hij God is. Hij kon doen wat Hij maar wilde.’ Maar dit is nu juist het hele punt: Hij wordt beproefd zoals wij worden beproefd. Hij heeft de belemmeringen van het mens-zijn op Zich genomen. Hij krijgt bij Zijn vasten geen bovennatuurlijke hulp, want anders lijkt Zijn vasten waardeloos. Voor mij zou het heel moeilijk zijn om veertig dagen te vasten. Als Hij dit als God doormaakt in plaats van als mens, wat is dan het probleem? Waarom zou Hij zelfs maar honger krijgen? Het is duidelijk dat Zijn lichaam onderworpen is aan dezelfde beperkingen als onze lichamen. Daarom heeft Hij na veertig dagen honger. Er staat niet dat Hij dorst heeft, want Hij heeft in deze periode ongetwijfeld gedronken. De duivel verzoekt Hem niet om iets in water te veranderen, maar om stenen in brood te veranderen.

Jezus heeft het zonder enig voedsel gedaan, maar Hij heeft waarschijnlijk wel water gedronken. Mensen hebben dat namelijk nodig als ze veertig dagen de woestijn in gaan. Ze moeten af en toe drinken. Er zijn een paar uitzonderingen. Mozes schijnt bijvoorbeeld veertig dagen zonder voedsel of water te zijn geweest toen hij op de berg de wet ontving. Toen hij de berg opging om die voor de tweede keer te ontvangen, at hij kennelijk geen voedsel en dronk hij geen water. Dat staat er uitdrukkelijk. Maar dat is beslist een geval van bovennatuurlijke instandhouding, want geen mens kan dat zonder een wonder. Het leven van Mozes was vol wonderen, en er was geen reden

waarom Mozes menselijke beperkingen op Zich zou moeten nemen. Hij was gewoon een mens. Het echte wonder was dat God iets bovennatuurlijks zou doen, zoals hem zonder water in leven houden.

Maar bij Jezus is het wonder niet dat Hij bovennatuurlijke dingen kon doen, maar dat Hij Zichzelf had beperkt. Hij was God en nam de gestalte van een mens aan, met onze belemmeringen, onze beperkingen en onze zwakheden. Daarom denk ik niet dat Hij hier bovennatuurlijke hulp kreeg.

Er staat:

Hij werd door de Geest naar de woestijn geleid om op de proef te worden gesteld.

3

De volgorde van de drie verzoeken

Dat wordt ook zo vermeld in Mattheüs en Markus. De verwijzing naar de verzoeking van Jezus in Markus is heel kort, slechts ongeveer één vers. Daar worden de drie specifieke verzoeken niet besproken. De versie van Mattheüs geeft ze alle drie, maar vreemd genoeg staan ze in een andere volgorde. Mattheüs en Lukas zijn het er allebei over eens dat de eerste verzoeking de verzoeking was om stenen in brood te veranderen. Maar bij Lukas staan de tweede en derde verzoeking in omgekeerde volgorde ten opzichte van Mattheüs.

In Mattheüs is de tweede verzoeking de verzoeking om van de tinne van de tempel af te springen. De derde verzoeking is om satan te aanbidden en als beloning daarvoor alle koninkrijken van de wereld te krijgen. Die twee staan bij Lukas in omgekeerde volgorde. Het zou heel fijn zijn als ik slim genoeg was om je te vertellen waarom dat zo is, want er moet een reden voor zijn, maar het ontgaat me volkomen. Ik weet niet wat Lukas ermee wil zeggen door ze om te draaien. Of, als het Mattheüs is die ze heeft omgedraaid, weet ik niet waarom hij dat heeft gedaan. Mijn eigen intuïtie, die slechts in zeer beperkte mate betrouwbaar is, zegt me dat de volgorde van de verzoeken bij Mattheüs voor mij logisch is als de waarschijnlijke volgorde, en dat Lukas om de een of andere reden de volgorde heeft omgedraaid.

Maar één ding kunnen we wel zeggen, welke volgorde van de verzoeken ook de juiste is: in een geval als dit kunnen we heel duidelijk zien dat de evangelienschrijvers er niet op staan de perikopen uit het leven van Jezus in chronologische volgorde weer te geven. Het is duidelijk dat Mattheüs het verhaal van Jezus' verzoeking ongetwijfeld uit dezelfde bronnen kende als Lukas. Dit is één verhaal waarvan Mattheüs geen getuige kan zijn geweest. Sommige mensen zeggen dat het verhaal van de verzoeking van Jezus het heiligste verhaal in de Bijbel is, omdat dit het enige verhaal is dat van Hem afkomstig moest zijn. De meeste verhalen in de evangeliën zijn door de discipelen gezien, maar toen dit plaatsvond, was er niemand behalve Jezus en de duivel. De kennis van dit verhaal moest dus afkomstig zijn uit Christus' eigen verslag ervan, dat Hij op een bepaald moment aan Zijn discipelen heeft verteld.

Aangezien Christus de bron is, zouden zij zeker allemaal dezelfde informatiebron hebben gehad. De verandering van de volgorde moet opzettelijk zijn geweest, met een stilistisch doel of iets dergelijks. Maar omdat de volgorde bij Mattheüs en Lukas is omgekeerd, kunnen we één ding zien: we moeten aannemen dat de evangelienschrijvers er niet op stonden de gebeurtenissen die zij vastlegden in chronologische volgorde weer te geven. Soms rangschikten zij dingen naar onderwerp of op een andere manier.

4

Drie gebieden van verzoeking

Hoe dan ook, er zijn drie verzoeken, en die komen overeen met de drie manieren waarop wij worden verzocht. In Hebreeën staat dat Christus:

Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde.

HEBREEËN 4:15

In 1 Johannes hoofdstuk 2 lijkt te worden aangegeven dat de drie manieren waarop wij worden verzocht, bestaan uit de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven. Johannes zegt in 1 Johannes 2, vers 15 tot en met 17:

Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij met haar begeerte; maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.

1 JOHANNES 2:15-17

Dat zijn de gebieden waarop Eva werd verzocht. In Genesis hoofdstuk 3, vers 6, lezen we dat Eva zag dat de vrucht:

En de vrouw zag dat die boom goed was om ervan te eten en dat hij een lust was voor het oog, ja, een boom die begerenswaardig was om er verstandig door te worden; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at ervan.

GENESIS 3:6

Dat is de begeerte van het vlees. De vrucht was:

aantrekkelijk om te zien. Dat is de begeerte van de ogen. En ze was:

begeerlijk omdat je er wijs van zou worden. Dat is de hoogmoed: 'Ik wil wijzer zijn dan ik ben. Ik wil slimmer zijn dan ik ben.' Ze werd op al die manieren verzocht, en dus nam ze ervan en at ze ervan.

Eva was niet eens wanhopig op zoek naar eten. Ze was niet aan het vasten in een woestijn. Ze bevond zich in een tuin vol voedsel dat ze mocht eten. Toch bezweek ze toen ze, in een tuin en zonder echte honger, werd verzocht door de begeerte van het

vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven. Jezus wordt in een woestijn op al diezelfde manieren verzocht terwijl Hij uitgehongerd is, en Hij overwint en weerstaat de verzoeking met succes. Dat is wat we zien.

5

De begeerte van het vlees

Er zijn dus deze drie gebieden van verzoeking. Ik geloof dat het verlangen om stenen in brood te veranderen duidelijk de begeerte van het vlees is. De begeerte van het vlees betekent eenvoudigweg de verlangens en behoeften van het lichaam. Misschien denken we bij de begeerte van het vlees vooral aan seksuele begeerte, omdat we daar in de Schrift onderwijs tegen vinden. Misschien denken we dat zelfs in seculier taalgebruik het woord ‘begeerte’ gewoonlijk iets wellustigs en seksueels betekent. Maar eigenlijk betekent het woord ‘begeerte’ in de Bijbel gewoon verlangen.

De verlangens van het vlees, of de verlangens van het lichaam, omvatten dus verlangens naar seks, maar ook naar voedsel, slaap, drinken en andere dingen die het lichaam van nature nodig heeft. Dat zijn niet allemaal slechte dingen, maar het zijn wel allemaal dingen die door principes beheerst moeten worden. Het is niet verkeerd om voedsel te eten, maar het is wel verkeerd als je hoort te vasten. Het is niet verkeerd om seks te hebben, maar het is wel verkeerd om dat met de verkeerde persoon te doen. Het is niet verkeerd om te slapen, maar het is wel verkeerd om lui te zijn en de hele dag te slapen terwijl je zou moeten werken. Het is duidelijk dat er tijden zijn waarop elk van deze verlangens van het lichaam ingeperkt moet worden en door principes beheerst moet worden, in plaats van er gewoon de vrije loop aan te geven.

De begeerte van het vlees verwijst dus niet in het bijzonder naar slechte dingen, maar eenvoudigweg naar de dingen waar het lichaam naar verlangt. Die kunnen een verzoeking worden wanneer ze niet goed zijn: wanneer het verkeerd is om te eten, wanneer het verkeerd is om seks te hebben, wanneer het verkeerd is om te slapen, wanneer het verkeerd is om die dingen te doen waar het lichaam naar hunkert. Misschien moet je wakker blijven omdat je een schildwacht bent, maar hunkert je lichaam naar slaap. Misschien verlang je naar voedsel, maar heb je zelf niets, en kun je alleen aan voedsel komen door het te stelen. Dat zijn momenten waarop de verlangens

van het lichaam, die op zichzelf onschuldig genoeg zijn, verzoeken worden om te doen wat verkeerd is. Dat is één terrein van verzoeking. Jezus werd verzocht. Hij had honger. Hij leed verschrikkelijke honger. Maar de Vader had Hem ertoe geleid om te vasten en had Hem nog niet gezegd wanneer Hij moest stoppen.

6

Wat veertig dagen vasten met het lichaam doet

Misschien weet je genoeg over de lichamelijke gevolgen van vasten. Als je je erin hebt verdiept, weet je dat wanneer je langdurig vast en geen voedsel tot je neemt, de eerste drie dagen meestal erg moeilijk zijn. Je maag is er namelijk aan gewend gevuld te worden, en wordt nu niet gevuld. Je maag protesteert en knort, en die honger knaagt aan je. Na drie dagen raken de maag en het spijsverteringsstelsel zo ongeveer aan het idee gewend. Ze protesteren niet veel meer, en na ongeveer de derde dag voel je geen honger meer. Voor sommige mensen kan het iets anders verlopen, maar de meeste mensen zeggen dat de honger op de derde dag verdwijnt. Je voelt je dan nog wel zwak, omdat het lichaam geen calorieën meer binnenkrijgt en ze wel verbrandt.

Na de derde dag voelt iemand die vast zich gewoonlijk nog ongeveer een week heel zwak. Na ongeveer de tiende dag verdwijnt zelfs de zwakte. Iedereen die ongeveer veertig dagen heeft gevast en met wie ik heb gesproken, zegt dat na ongeveer de tiende dag de zwakte weg is, de honger weg is en je je geweldig voelt. Je merkt nauwelijks nog dat je aan het vasten bent. Dat gaat zo door tot ongeveer de veertigste dag. Dus van ongeveer de tiende tot de veertigste dag heb je ongeveer een maand waarin je je geweldig voelt. Sommige mensen zeggen dat ze in die dagen meer push-ups kunnen doen dan toen ze aten. Ze zitten vol energie. Ze voelen zich geweldig.

Maar uiteindelijk komt de honger terug. In de dagen voordat de honger terugkomt, verbruikt je lichaam alles wat als voedsel kan worden beschouwd. Al dat spul dat zich in je darmen heeft opgehoopt, en al dat spul dat daar voortdurend aanwezig is, wordt verbruikt. Je wordt helemaal gereinigd. Maar wanneer je alles hebt verbruikt wat voedsel genoemd kan worden, moet het lichaam iets anders verbruiken: zichzelf. Er is niets anders meer om te verbruiken dan zichzelf. Het begint zichzelf op te eten, en je honger keert terug omdat je aan het verhongeren bent.

Nadat de honger op de derde of vierde dag van het vasten is verdwenen, komt die pas rond de veertigste dag terug. Maar wanneer dat gebeurt, moet je eten, anders sterf je. Dus wanneer er staat dat Hij veertig dagen had gevast en honger had, betekent dat heel specifiek dat Hij het punt had bereikt waarop eten niet langer een keuze was. Hij moest eten, anders zou Hij sterven.

7

Brood of gehoorzaamheid aan Gods woord

Op dat moment komt de duivel naar Hem toe en zegt:

En de verzoeker kwam bij Hem en zei: Als U Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden worden.

MATTHEÛS 4:3

Wat zou daar verkeerd aan zijn? Waarom zou dat een zonde zijn? Onder normale omstandigheden zou het dat niet zijn. Sommige mensen denken dat het een zonde zou zijn omdat Hij Zijn bovennatuurlijke krachten niet voor Zijn eigen behoeften mocht gebruiken. De meeste commentatoren zeggen dat de bovennatuurlijke krachten van Jezus bedoeld waren om anderen tot zegen te zijn, niet om Zijn eigen begeerten of behoeften te vervullen. De verzoeking was daarom om Zijn bovennatuurlijke krachten voor Zichzelf te gebruiken.

Zelf zie ik het niet zo. Toen Petrus de opdracht kreeg om een vis te gaan vangen en een munt uit zijn bek te halen, was dat om zowel de belasting van Jezus als die van Petrus te betalen. Er is dus blijkbaar niets mis mee als Jezus wonderen gebruikt om in Zijn behoeften te voorzien, als dat is wat de Vader wil.

Maar dat is nu precies waar het om gaat. Jezus zei:

Maar Jezus antwoordde hem: Er staat geschreven dat de mens van brood alleen niet zal leven, maar van elk woord van God.

LUKAS 4:4

Dat wil zeggen: God is Degene Die Mij heeft gezegd te vasten. Dan zal God ook Degene moeten zijn Die Mij zegt wanneer Ik met vasten moet stoppen. Ik zal niet van brood alleen leven. Ik zal leven van wat Mijn Vader zegt, en Hij heeft niet gezegd wat jij zegt. Jij zegt dat Ik deze stenen in brood moet veranderen, en eerlijk gezegd word Ik sterk verzocht om dat te doen. Maar dat is niet het beginsel waarnaar Ik leef. Zo doe Ik de dingen niet. Ik wacht op een woord van Mijn Vader, omdat Ik niet alleen van brood zal leven, maar van ieder woord van God.

Op andere plaatsen zei Jezus soortgelijke dingen. Bijvoorbeeld in het vierde hoofdstuk van Johannes, toen de discipelen de stad in waren gegaan om voedsel voor Jezus te halen. Ze kwamen terug en boden Hem voedsel aan. In Johannes 4:34 zei Hij:

Jezus zei tegen hen: Mijn voedsel is dat Ik de wil doe van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng.

JOHANNES 4:34

Zij zeiden:

De discipelen dan zeiden tegen elkaar: Iemand heeft Hem toch niet te eten gebracht?

JOHANNES 4:33

Hij zei:

Mijn voedsel is de wil te doen van Mijn Vader, Die Mij gestuurd heeft, en Zijn werk af te maken.

Met andere woorden, geestelijk gesproken deed Hij liever de wil van Zijn Vader dan dat Hij voedsel at. Hij had daar bij de bron in Samaria een taak in Zijn bediening te vervullen, en daarom sloeg Hij de maaltijd af. Hij had voedsel van een andere soort.

In Johannes 6 kwamen degenen die Hij de dag ervoor had gevoed terug voor meer. In Johannes 6:27 zei Jezus:

Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.

JOHANNES 6:27

Er zijn dus dingen die belangrijker zijn dan voedsel. Het is zelfs beter om, als dat nodig is, van honger te sterven om God gehoorzaam te zijn.

Als er bijvoorbeeld maar een klein beetje voedsel is in een gemeenschap waar de mensen verhongeren, dan is het zelfopoffering als jij van voedsel afziet, zelfs als je daardoor sterft. Ik had een vriend van wie een betovergrootoom, of iemand in die trant, deel uitmaakte van de Donner Party. De Donner Party is die groep die vast kwam te zitten in de bergen rond Reno in Nevada en van honger stierf, maar niet voordat ze elkaar hadden opgegeten. Dat wil zeggen, ze aten sommigen op die het eerst stierven. Het familielid van deze vriend was de eerste die zich overgaf en zei dat hij geen voedsel zou nemen. Hij zou de anderen laten eten en vervolgens door hen worden opgegeten. Hij was dus een van de eersten die werd opgegeten. Maar hij liet dat gebeuren omdat hij hun leven wilde redden. Dat is iemand die zelfopoffering en het doen van wat hij als Gods wil beschouwde, belangrijker vindt dan zelf eten, zelfs als hij door niet te eten zal sterven. Jezus zou dat ongetwijfeld ook hebben gedaan. Hij stond op het punt te verhongeren. Hij wist dat het tijd was om te eten, maar God had Hem nog niet gezegd dat Hij moest eten. En Hij zou geen stap verzetten voordat Hij een woord van de Vader kreeg. Hij leeft niet van brood. Hij leeft van de woorden van God.

8

Satan citeert Psalm 91 buiten de context

Volgens Mattheüs ging de volgende verzoeking over het van de tempel afspringen. Het is interessant dat de duivel, toen die verzoeking kwam, daadwerkelijk de Schrift voor Jezus citeerde:

Want Hij zal voor u Zijn engelen bevel geven dat zij u bewaren op al uw wegen. Zij zullen u op de handen dragen, zodat u uw voet aan geen steen stoot.

PSALMEN 91:11-12

Het citaat komt, geloof ik, uit Psalm 91, vers 11 en 12. De duivel laat iets weg. Maar het is interessant dat de duivel heeft opgemerkt dat Jezus de Schrift citeert. Dus denkt de duivel: „Dat kunstje kan ik ook. Ik zal ook de Schrift citeren.” Maar de duivel citeert de Schrift buiten de context en Jezus laat Zich niet misleiden.

Kijk, de Schrift zegt in Psalm 91 werkelijk:

Want Hij zal voor u Zijn engelen bevel geven dat zij u bewaren op al uw wegen. Zij zullen u op de handen dragen, zodat u uw voet aan geen steen stoot.

PSALMEN 91:11-12

De woorden worden opzettelijk weggelaten. Kijk hoe het hier in vers 10 en 11 is weergegeven. De citaten staan in de New King James cursief. De duivel citeert:

Want er staat geschreven dat Hij Zijn engelen voor U bevel zal geven om U te bewaren.

LUKAS 4:10

Hij laat de woorden 'op al uw wegen' weg. Daarna citeert hij het volgende gedeelte:

Zij zullen u op de handen dragen, zodat u uw voet aan geen steen stoot.

PSALMEN 91:12

Hij laat opzettelijk een zinsdeel weg.

Waarom? Omdat God je zal bewaren wanneer je op de weg bent, wanneer je de weg gaat die vermoedelijk de juiste weg voor je is, de weg die God voor jou heeft bepaald. Hij bewaart je niet op alle wegen die jij misschien kiest en die opstandig of verkeerd zijn, maar op de wegen die God je heeft gegeven om te gaan. God heeft van tevoren goede werken bestemd waarin je zou wandelen, zegt Paulus in Efeze 2:10. Als je op Zijn weg wandelt, zijn Zijn engelen er om ervoor te zorgen dat je veilig en beschermd bent terwijl je wandelt op de weg die Hij voor jou heeft bepaald. Het is jouw weg die Hij heeft bepaald. De duivel laat dat gedeelte weg en neemt eenvoudigweg aan dat Gods engelen je zullen beschermen, wat je ook doet.

Jezus zegt:

U mag de HEERE, uw God, niet op de proef stellen, zoals u Hem bij Massa op de proef gesteld hebt.

DEUTERONOMIUM 6:16

In Lukas staat:

Er is gezegd: Je mag de Heer, je God, niet op de proef stellen.

Deze citaten die Jezus geeft, komen trouwens altijd uit Deuteronomium. Het citaat komt uit Deuteronomium 6:16. Het vorige citaat kwam uit Deuteronomium 8:3:

Hij verootmoedigde u, Hij liet u hongerlijden en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en ook uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE komt.

DEUTERONOMIUM 8:3

9

Wat het betekent om God te verzoeken

Maar wat is God verzoeken? Wat betekent het om God te verzoeken? Het moet betekenen wat Hij hier bespreekt. Wat wordt hier voorgesteld? Spring van de tempel af. Dat is beslist veilig als de engelen je zullen opvangen. Zegt de Bijbel niet dat de engelen je zullen opvangen? Dus je zou dat moeten kunnen doen. Spring er gewoon vanaf. Dat zou God verzoeken zijn.

Waarom zou dat God verzoeken zijn? God verzoeken betekent niet dat je gevaarlijk leeft en op God vertrouwt. Wanneer ik mensen heb verteld over leven uit geloof, hebben sommigen gezegd: „Is dat niet God verzoeken?” Nee, het is niet God verzoeken wanneer je doet wat God heeft gezegd dat je moet doen. Als je God gehoorzaamt en Hem vertrouwt wat de uitkomst betreft, dan is dat wat je behoort te doen. Maar God had Jezus niet gezegd dat Hij van de dakrand van de tempel moest springen.

Als ik mezelf zonder Gods opdracht in gevaar breng en dan zeg: „God, red mij hier op bovennatuurlijke wijze uit. Er zijn bovennatuurlijke manieren waarop U mij te hulp kunt komen. Ik reken erop dat U dat doet, ook al is wat ik doe niet wat U mij hebt opgedragen”, dan is het alsof ik bepaal wat er moet gebeuren. Ik plaats mezelf in Gods positie. Ik bepaal wat ik ga doen en ik roep God op om te komen en Zijn engelen te sturen om het op te lossen als ik een domme fout heb gemaakt.

Nee, God zal je bewaren op alle wegen waarop je geacht wordt te wandelen. Jij doet wat Hij wil; Zijn engelen staan klaar. Zijn bescherming is er, en Zijn voorziening ook. Het idee is dat we God gehoorzaam moeten zijn en Zijn wil voor ons moeten doen. Dan kan God op bovennatuurlijke wijze alles doen wat Hij wil om ons te beschermen of in ons onderhoud te voorzien. Maar als we zelf besluiten domme of gevaarlijke dingen te doen en dan zeggen: 'Het is wel goed. God zal het oplossen. God zal ervoor zorgen,' dan verzoeken we God. Dan stellen we God op de proef. Dan laat ik God niet bepalen wat ik doe. Hij is dan alleen maar mijn loopjongen, die ik met een knip van mijn vingers roep om me uit de problemen te helpen die door mijn eigen fouten zijn ontstaan. Dat is niet in orde. Blijkbaar bedoelde Jezus dat met God verzoeken.

10

Satan, God en de koninkrijken der wereld

De andere verzoeking staat in vers 5.

En daarna bracht de duivel Hem op een hoge berg en liet Hem in een ogenblik tijd al de koninkrijken van de wereld zien. En de duivel zei tegen Hem: Ik zal U al deze macht en de heerlijkheid van deze koninkrijken geven, want die is aan mij overgegeven en ik geef die aan wie ik maar wil;

LUKAS 4:5-6

Sommige mensen zeggen dat dit bewijst dat de duivel werkelijk de koninkrijken van de wereld geeft aan wie hij maar wil, terwijl de Bijbel zegt dat God koningen aanstelt en koningen ten val brengt. Toch corrigeerde Jezus hem hierin niet. Daarom zeggen ze dat Jezus ermee instemde dat de duivel degene is die deze dingen doet.

Welnu, wat is het? Is het God of de duivel die koningen aanstelt en koningen ten val brengt? Ik zie geen werkelijk conflict, omdat ik denk dat de duivel alles wat hij doet, met Gods toestemming doet. Daarom bepaalt God wie er aan de macht komt en wie er

ten val wordt gebracht, maar de duivel is de directe oorzaak. De duivel is degene die de zaken manipuleert, met Gods toestemming. Als God hem geen toestemming geeft, zal het niet gebeuren.

Denk eraan, in 2 Thessalonicenzen 2 wordt er gesproken over de mens der zonde die aan de macht komt, maar het gebeurt niet. Waarom niet? Er is iets wat hem tegenhoudt. Wat zou de duivel er nu helemaal van kunnen weerhouden een mens der zonde aan de macht te brengen als hij dat wilde? Er zijn machten die hoger zijn dan de duivel. Wanneer dat uit de weg wordt genomen, vermoedelijk door God, zal de mens der zonde opstaan: de man van de duivel zelf.

We zien dus dat de duivel betrokken is bij het aanstellen van heersers, maar hij is niet soeverein. Hij kan alleen iets doen voor zover God het toestaat. In zekere zin stelt God heersers aan en brengt Hij hen ten val. Maar op één niveau is het waar dat de duivel zijn mannen aan de macht brengt, tenminste wanneer God het niet verbiedt, wanneer God het toestaat.

Nu biedt hij Jezus die koninkrijken aan, en Jezus hapt niet toe. In feite zegt Jezus in dit geval:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Ga weg van Mij, satan, want er staat geschreven: U zult de Heere, uw God, aanbidden en Hem alleen dienen.

LUKAS 4:8

Als ik me niet vergis, laat Mattheüs Hem zeggen:

Toen zei Jezus tegen hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Heere, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.

MATTHEÛS 4:10

Of misschien is dat een andere vertaling van dit specifieke vers. Zegt de King James:

Wegwezen, Satan?

Vers 8. Hoe dan ook:

Ga weg. Ga achter me staan.

De King James zegt:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Ga weg van Mij, satan, want er staat geschreven: U zult de Heere, uw God, aanbidden en Hem alleen dienen.

LUKAS 4:8

Het is dus hetzelfde vers, dezelfde versie, maar met verschillende vertalingen.

Het lijkt erop dat Jezus hem wegstuurt. Daarom denk ik dat het waarschijnlijker is dat dit de derde verzoeking is, hoewel Lukas haar als tweede vermeldt. Mattheüs vermeldt haar als de laatste. Het klinkt inderdaad alsof Jezus denkt: 'Ik ben klaar met je, satan. Wegwezen. Ga weg. Maak dat je wegkomt.'

Jezus zei:

Want er staat geschreven: Je moet de Heer, je God, aanbidden en alleen Hem dienen.

Ook dit komt uit Deuteronomium 6:13.

11

Jezus als vervulling van Israëls geschiedenis

Het is interessant dat Jezus direct na Zijn doop in de woestijn was en verzocht werd, en dat Hij verzen uit Deuteronomium aanhaalt. Het leven van Jezus is een soort antitype van de geschiedenis van Israël. De evangelieschrijvers behandelen het leven van Jezus alsof de geschiedenis van Israël een type van Christus was. Dus wanneer Hosea zegt:

Toen Israël een kind was, had Ik hem lief, en uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen.

HOSEA 11:1

en daarmee bedoelt dat God Israël uit Egypte riep, past Mattheüs dat toe op Jezus, die uit Egypte werd geroepen, omdat Israël een type van Christus is.

Zo zei Paulus ook:

En ik wil niet, broeders, dat u er geen weet van hebt dat onze vaders allen onder de wolk waren en allen door de zee zijn gegaan, en dat allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee,

1 KORINTHE 10:1-2

Hier wordt Jezus gedoopt. Daarna werd Israël veertig jaar lang in de woestijn verzocht. Jezus werd veertig dagen lang in de woestijn verzocht. Nadat ze uit Egypte waren gekomen en door de Rode Zee waren getrokken, nadat ze als het ware gedoopt waren, werden ze veertig jaar lang in de woestijn op de proef gesteld voordat ze het beloofde land binnengingen. Zo brengt Jezus, nadat Hij gedoopt is, veertig dagen door waarin Hij in de woestijn wordt verzocht. Alle citaten die Hij geeft, houden verband met Israëls tijd in de woestijn. Hij citeert uit Deuteronomium alsof Zijn ervaring een soort antitype is van datgene waarop Deuteronomium oorspronkelijk van toepassing was, namelijk Israëls omzwervingen in de woestijn.

12

Waren de verzoeken lichamelijk of visionair?

Er wordt terecht een vraag gesteld: wat gebeurde er nu werkelijk bij deze verzoeken? Vervoerde de duivel Jezus werkelijk naar Jeruzalem en liet hij Hem letterlijk op de dakrand van de tempel staan, waarna hij zei: ‘Waarom springt U niet?’ Nam hij Hem werkelijk mee naar een hoge berg vanwaar Hij alle koninkrijken van de wereld kon zien? Het spreekt vanzelf dat je vanaf geen enkele hoge berg alle koninkrijken van de wereld kunt zien.

Mijn veronderstelling is dat dit een visionaire ervaring is. Satan brengt deze dingen in Zijn gedachten. Jezus werd verzocht zoals wij verzocht worden. De duivel heeft mij nooit lichamelijk ergens heen gebracht om mij te verzoeken, maar hij kan wel beelden in mijn gedachten brengen: 'Je zou hierheen kunnen gaan en dit en dit en dit kunnen doen.' Dat de duivel Hem naar Jeruzalem brengt, zou iets kunnen zijn wat de duivel in Zijn gedachten doet. Hij brengt Hem het beeld voor ogen: 'Je zou naar Jeruzalem kunnen gaan en van deze tempel af kunnen springen. De engelen zullen... weet je, iedereen zal U bewonderen,' enzovoort. Of hij kon Hem meenemen naar een berg, hetzij in een visioen, hetzij letterlijk, en Hem een visioen geven van de koninkrijken van de wereld, want vanaf geen enkele berg kun je die letterlijk zien. Lukas wist dat beslist, en Mattheüs ook. Toch vermelden ze dit allebei.

Ik denk dat hier wordt verondersteld dat we weliswaar lezen over een ontmoeting tussen Jezus en satan, maar dat dit misschien geen ontmoeting van aangezicht tot aangezicht was, zoals wij ons die zouden voorstellen. Als er staat: 'De duivel kwam naar Hem toe en zei,' kan dat overeenkomen met ieder van ons die zegt: 'De duivel kwam naar mij toe en zei iets.' Dat betekent niet dat ik hem zag. Het betekent niet dat hij en ik een gesprek van aangezicht tot aangezicht voerden. De duivel komt naar ons toe, verzoekt ons en zegt deze dingen. Hoe? Hij brengt ze in onze gedachten. Als de duivel rechtstreeks, van aangezicht tot aangezicht, naar ons toe kwam, zou de verzoeking veel gemakkelijker te weerstaan zijn, nietwaar? Als de duivel naar je toe kwam en zei: 'Ik heb iets voor je te doen. Ik ben de duivel,' dan zou je zeggen: 'Volgens mij zijn je bedoelingen niet goed. Ik denk dat ik maar geen aandacht schenk aan wat je wilt dat ik doe.' Het zou veel gemakkelijker zijn om een verzoeking te negeren als we wisten dat die van de duivel kwam. Zodra je weet dat het de duivel is, is het veel gemakkelijker om nee te zeggen.

13

Hoe de duivel gedachten en suggesties gebruikt

Maar wat de duivel werkelijk doet, is suggesties in je hoofd brengen, zodat je denkt dat ze van jou zijn. Of in het ergste geval denk je dat het God is. Sommige mensen horen werkelijk stemmen in hun hoofd waarvan ze denken dat die van God zijn, terwijl het

in werkelijkheid de duivel is. Het punt is dat als de duivel zich onmiskenbaar aan je bekendmaakt, je op je hoede zult zijn, omdat je niet aan zijn kant staat. Hij is de vijand. Je weet dat hij er is om je kwaad te doen. Je weet dat hij er is om je de verkeerde kant op te laten gaan. Maar tegenover jezelf ben je niet op je hoede. Je bent eraan gewend voortdurend je eigen gedachten te hebben en die te overwegen.

Wat de duivel gewoonlijk doet, is verzoeken in ons hoofd brengen. Ja, het is de duivel. Hij komt naar ons toe. Hij zegt deze dingen tegen ons. En zo deed hij dat ook bij Jezus. Maar naar mijn mening kwam hij niet zichtbaar naar Jezus toe om Hem rechtstreeks te confronteren. Ik denk niet dat Jezus ook maar de geringste belangstelling had om die dingen te doen, net zomin als jij of ik dat zouden hebben als we de duivel zagen en hij zich onmiskenbaar als de duivel voordeed. Maar stel dat de duivel op subtiele wijze dingen in Jezus' gedachten bracht, zoals hij dat ook bij ons doet. Hij verzocht Hem dan met de gedachte: 'U zou al die koninkrijken kunnen krijgen als U de kant van de duivel koos, want hij heeft deze hele zaak in handen.' Dat zou eerlijk gezegd veel meer een verzoeking zijn. Het zou ook veel meer lijken op in alle opzichten verzocht worden zoals wij verzocht worden, want zo worden wij verzocht.

Ik weet dus niet of het nodig is om aan te nemen dat Jezus letterlijk, lichamelijk naar Jeruzalem of deze hoge berg ging en de koninkrijken zag. Misschien kwamen deze gedachten eenvoudig bij Hem op terwijl Hij daar in de woestijn over dingen nadacht. In Zijn gedachten ging Hij naar Jeruzalem. In Zijn gedachten overwoog Hij om daar werkelijk heen te gaan en dat te doen. Toen dacht Hij: 'Nee. De Schrift zegt: "U zult de Heere, uw God, niet verzoeken."'

In alle evangeliën staat dat Jezus veertig dagen in de woestijn was. Dat betekent dat Hij gedurende die veertig dagen niet in Jeruzalem was. Lichamelijk was Hij in de woestijn, waar Hij op de proef werd gesteld en vastte. Maar waarschijnlijk waren deze verzoeken mentaal. Voor mij staat of valt er niets mee of dit inderdaad zo is. Als zou blijken dat Hij lichamelijk naar Jeruzalem werd gebracht, dan zij dat zo. Ik weet alleen niet of het van ons vereist of verwacht wordt dat we het zo zien.

Hoe dan ook, in vers 13 staat:

Toen de duivel klaar was met al zijn pogingen om hem te verleiden, liet hij hem met rust tot zich een geschikt moment voordeed.

Verzoeken komen en gaan, maar daarna komen ze terug. De duivel zit je niet elk ogenblik onophoudelijk achterna, maar hij zal komen wanneer hij een geschikt moment vindt. Dat wil zeggen: wanneer hij denkt dat je kwetsbaar bent, op een moment waarop hij denkt dat je in een positie bevindt waarin hij misschien voordeel uit je kan halen. Zo deed hij dat ook bij Jezus.

14

Jezus dient in de kracht van de Geest

Vers 14 zegt:

En Jezus keerde door de kracht van de Geest terug naar Galilea, en het gerucht over Hem verspreidde zich door heel de omgeving.

LUKAS 4:14

Dit is een algemene samenvatting van Jezus Die door de dorpen van Galilea trok. Deze verzen richten zich niet op een bepaald voorval. Dit is eenvoudigweg wat Jezus in deze periode van Zijn bediening in Galilea deed: rondtrekken en prediken. Natuurlijk deed Hij behalve onderwijzen nog andere dingen, en we gaan over enkele bijzonderheden lezen.

Maar het belangrijkste waarop ik in vers 14 wil wijzen, is dat er staat dat Hij terugkeerde in de kracht van de Geest. Dat is interessant, want Hij werd vervuld met de Geest toen de Geest op Hem kwam, ongetwijfeld toen Hij werd gedoopt. Vervolgens staat er in hoofdstuk 4, vers 1:

Vol van de Heilige Geest kwam Jezus terug van de Jordaan en werd hij door de Geest naar de woestijn geleid.

De Heilige Geest is betrokken bij alles wat Jezus doet. Hij is vervuld met de Geest. Hij wordt geleid door de Geest. Nu keert Hij terug in de kracht van de Geest.

Lukas wil ons heel duidelijk maken dat Jezus door de Geest werd geleid. Hij deed niet Zijn eigen zin. De Geest van Zijn Vader leidde Hem, vervulde Hem en gaf Hem kracht. De kracht waarmee Hij werkzaam was, was de kracht van de Heilige Geest. Bij een bepaalde gelegenheid zei Hij dat Zelf ook. Hij zei:

Maar als Ik door de Geest van God de demonen uitdrijf, dan is het Koninkrijk van God bij u gekomen.

MATTHEÛS 12:28

Jezus kwam dus in de kracht van de Geest en verrichtte zo Zijn bediening.

Wat voor ons van waarde is, is het besef dat de apostelen in het boek Handelingen met dezelfde Geest werden vervuld en in de kracht van de Geest soortgelijke dingen deden. De Heilige Geest Die in Jezus was en Hem in staat stelde om Gods wil voor Hem te doen, is de Geest Die aan ons wordt gegeven en Die ons in staat stelt de dingen te doen die God wil, zelfs op bovennatuurlijke wijze als dat nodig is. Ik denk eigenlijk dat alles wat we doen een bovennatuurlijk element heeft, zelfs als we iets doen waarbij geen wonderen betrokken zijn. Want ik geloof dat de leiding van de Geest iets bovennatuurlijks is. Hij legt het op je hart om op een bepaalde manier te dienen. Hij geeft je het vermogen om dat te doen. Het kan zijn dat je geen zieke geneest, geen dode opwekt en de wind en de golven niet tot bedaren brengt. Misschien doe je niets wat duidelijk wonderbaarlijk is. Maar dat betekent niet dat God niet iets door je heen doet wat geestelijk is en wat op geestelijke wijze invloed heeft op andere mensen.

15

De bovennatuurlijke werking van geestesgaven

Mijn eigen overtuiging over de gaven van de Geest is dat veel daarvan lijken op activiteiten die zelfs een niet-christen kan verrichten: de gave van het geven, de gave van het helpen, dienen, de gave van leidinggeven en zelfs onderwijzen. Iemand die geen christen is, kan een uitstekende leraar zijn. Dat is niet de geestelijke gave van het onderwijzen, want die persoon heeft niet eens de Heilige Geest, laat staan de

geestelijke gaven. Maar geestelijk begiftigd zijn op deze terreinen betekent dat er, naast de dingen die je doet, nog een andere laag aanwezig is in wat er gebeurt: de Geest van God gebruikt dat om anderen geestelijk leven te schenken.

Ik geloof dat er mensen zijn die beslist veel beter zouden kunnen onderwijzen dan ik. Aan universiteiten zijn bekwame docenten die God niet eens kennen. Maar hoe bekwam ze ook zijn, ze zouden door hun onderwijs onmogelijk geestelijk leven kunnen doorgeven, omdat ze de Heilige Geest niet hebben. Maar bij de gave van het onderwijzen, wanneer die een gave van de Geest is, hoeft de spreker niet bijzonder welbespraakt te zijn. Ik heb geluisterd naar predikers en leraren die helemaal niet erg welbespraakt waren, en toch ging ik weg met iets geestelijks, met geestelijk leven dat ik door de Heilige Geest via hun onderwijs had ontvangen.

Zo is het ook met geven, helpen en elke andere dienst die je verricht en waarvoor je een gave hebt: mensen worden er geestelijk door gezegend. In onze gemeente is een man die Steve Shaw heet, en hij is gewoon een zegen voor mij. Hij heeft een prachtig hart en hij dient de gemeente. Hij is zoiets als een terreinbeheerder. Ik weet niet of hij ooit in staat zou zijn een Bijbelstudie te geven. Ik heb hem dat nooit horen proberen. Dat is waarschijnlijk niet zijn gave. Maar ik denk dat hij werkelijk de gave van dienstbaarheid heeft. Er is gewoon iets aan hem wat je hart zegent wanneer je bij hem bent. Er ligt een geestelijke laag over wat hij doet, en hij is zich daar niet eens van bewust. Hij dient God gewoon. Hij maait gewoon het gras, opent de deuren van de toiletten voor mensen en doet dat soort dingen. Hij doet gewoon alledaagse dingen. Maar ik weet niet hoe iemand bij hem in de buurt zou kunnen zijn zonder geestelijk opgebouwd te worden. Dat is een gave, een gave van dienen. Iedereen zou de dingen kunnen doen die hij doet, maar ze zouden niet dezelfde geestelijke uitwerking hebben.

Dat is wat de Heilige Geest volgens mij doet wanneer we vervuld zijn met de Geest en Hij ons gaven geeft. We doen wat God maar wil, en Zijn Geest veroorzaakt daardoor een geestelijke en zelfs bovennatuurlijke uitwerking op anderen. Zo verrichtte Jezus

Zijn bediening. Hij was in de kracht van de Heilige Geest. Blijkbaar legde Hij Zijn eigen almacht af, die Hij vóór Zijn menswording bezat. Zoals in Filippenzen hoofdstuk 2 staat:

Hij bestond in de gestalte van God, maar ontledigde Zichzelf en nam de gestalte van een dienstknecht aan.

FILIPPENZEN 2:6-7

Hij leek Zichzelf van Zijn eigen krachten en almacht te hebben ontdaan om te leven zoals wij leven, door de kracht van de Heilige Geest. Die gaf Hij later aan Zijn gemeente om hun leven te zijn en hen in staat te stellen te doen wat nodig was.

16

De start van Jezus' bediening in Galilea

Zo trok Hij heel Galilea rond. Hier is een belangrijke chronologische kanttekening. Alle synoptische evangeliën — dat wil zeggen Mattheüs, Markus en Lukas — laten Jezus direct na Zijn verzoeking aan Zijn bediening in Galilea beginnen. We hebben de verzoeking en dan meteen daarna de bediening in Galilea. In Markus 1 vers 14 is zojuist verteld over de verzoeking van Jezus in de woestijn, en dan staat er:

En nadat Johannes overgeleverd was, ging Jezus naar Galilea en predikte het Evangelie van het Koninkrijk van God,

MARKUS 1:14

Lukas vermeldt hier niet dat Johannes gevangengezet werd, maar hij heeft dat eerder al vermeld, als het ware vooruitlopend daarop, helemaal terug in hoofdstuk 3 vers 20. Maar hij brengt het niet in verband met Jezus' bediening in Galilea.

Markus vertelt ons dat Jezus naar Galilea kwam nadat Johannes gevangengezet was. Mattheüs zegt in Mattheüs 4 vers 12:

Toen Jezus gehoord had dat Johannes overgeleverd was, keerde Hij terug naar Galilea.

MATTHEÛS 4:12

Blijkbaar was de gevangenneming van Johannes dus de aanleiding waardoor Jezus op dit moment naar Galilea ging.

Johannes werd echter niet onmiddellijk nadat Jezus gedoopt was en onmiddellijk na de verzoeking gevangengezet. Want het Evangelie van Johannes, dat enkele leemten opvult die de andere evangeliën openlaten, neemt de draad weer op na de verzoeking van Jezus. Jezus is na Zijn verzoeking uit de woestijn gekomen en keert terug naar de plaats waar Hij gedoopt was, naar de plaats waar Johannes was. Johannes ziet Hem en zegt:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt! Híj is het van Wie ik gezegd heb: Na mij komt een Man Die voor mij geworden is, want Hij was er eerder dan ik. En ik kende Hem niet, maar opdat Hij aan Israël geopenbaard zou worden, daarom ben ik gekomen om te dopen met het water. En Johannes getuigde: Ik heb de Geest zien neerdalen uit de hemel als een duif, en Hij bleef op Hem. En ik kende Hem niet, maar Hij Die mij gezonden heeft om te dopen met water, Die had tegen mij gezegd: Op Wie u de Geest zult zien neerdalen en op Hem blijven, Die is het Die met de Heilige Geest doopt. En ik heb gezien en getuigd dat Híj de Zoon van God is.

JOHANNES 1:29-34

17

De ontbrekende periode vóór Galilea

Johannes heeft het duidelijk over iets wat eerder gebeurd was. Hij vertelt dat hij Jezus voordien gedoopt had. Het Evangelie van Johannes doet niet werkelijk verslag van de doop van Jezus, maar alleen van het latere getuigenis van Johannes, waarin Johannes vertelt dat hij Jezus gedoopt had. Dit gebeurde blijkbaar nadat Jezus gedoopt was, de woestijn in was gegaan en weer was teruggekomen. Zo zien we in het Evangelie van Johannes dat er, nadat Jezus van de verzoeking was teruggekeerd, vier opeenvolgende dagen waren, allemaal opgetekend in Johannes 1, waarop Johannes de Doper en zijn discipelen bepaalde uitspraken deden of contact met Jezus hadden. Vervolgens veranderde Jezus in Johannes 2 water in wijn en reinigde Hij later de tempel. In Johannes 3 had Hij Zijn gesprek met Nicodemus. Maar bij al deze gebeurtenissen zat Johannes nog niet gevangen. In Johannes 3 vers 24 staat:

want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

JOHANNES 3:24

Dat is een belangrijke chronologische kanttekening, want alle andere evangeliën nemen na de verzoeking van Jezus de draad weer op bij de gevangenneming van Johannes. Zodra de verzoeking verteld is, staat er:

Toen Johannes gevangengezet was, ging Jezus naar Galilea.

Maar Johannes vertelt ons in Johannes 3 vers 24 dat Johannes daarna nog enige tijd niet gevangengezet was. Jezus deed vóór de gevangenneming van Johannes bepaalde dingen, maar die deed Hij grotendeels niet in Galilea. Het water werd in een stad in Galilea in wijn veranderd, maar Hij reinigde de tempel in Jeruzalem. Hij ontmoette Nicodemus in Jeruzalem. Hij ontmoette de vrouw bij de bron in Samaria. Dit alles gebeurde vóór Zijn bediening in Galilea.

Dat wil zeggen dat de gebeurtenissen van Johannes 1 tot en met 4 tussen Lukas 4 vers 13 en Lukas 4 vers 14 passen, dus tussen vers 13 en 14, want die gebeurtenissen vonden plaats voordat Johannes gevangengezet werd. Maar dat hele gedeelte wordt in alle drie

de synoptische evangeliën overgeslagen. Ze gaan meteen door naar de bediening in Galilea, waarop al die evangeliën zich richten, ook Lukas.

18

Jezus leest en preekt in Nazareth

Een specifiek voorval waarover we hier lezen, vond plaats in Nazareth, een van de steden in Galilea. Dat was toevallig de stad in Galilea waar Jezus opgegroeid was. Dit verhaal in vers 16 tot en met 30 komt alleen in Lukas voor. Geen van de andere evangeliën vermeldt het, tenzij het parallel loopt met een ander bezoek aan Nazareth, waarvan gewoonlijk gedacht wordt dat het een ander bezoek was. Dat staat in Mattheüs 13 en Markus 6. Maar ik denk niet dat dit hetzelfde bezoek is. Ik denk dat Jezus tweemaal naar Nazareth kwam en dat Lukas ons alleen over de eerste keer vertelt, terwijl Mattheüs en Markus ons alleen over de tweede keer vertellen.

Er staat:

En Hij kwam in Nazareth, waar Hij opgevoed was, en ging naar Zijn gewoonte op de dag van de sabbat naar de synagoge, en Hij stond op om te lezen. En aan Hem werd het boek van de profeet Jesaja gegeven, en toen Hij het boek opengedaan had, vond Hij de plaats waar geschreven stond:

LUKAS 4:16-17

Dit is Jesaja 61 vers 1 en 2:

De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de HEERE en de dag van de wraak van onze God; om alle treurenden te troosten;

JESAJA 61:1-2

Toen sloot Hij het boek, gaf het terug aan de dienaar en ging zitten. De ogen van allen die in de synagoge waren, waren op Hem gericht. Hij begon tegen hen te zeggen:

Hij begon tegen hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.

LUKAS 4:21

Allen getuigden dus van Hem en verwonderden zich over de genadige woorden — of, in het Grieks, de woorden van genade — die uit Zijn mond voortkwamen. Ze zeiden:

Is dat niet de zoon van Jozef?

Hij zei tegen hen:

Maar Hij zei tegen hen: U zult Mij ongetwijfeld dit spreekwoord voorhouden: Dokter, genees uzelf; alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kapernaüm gebeurd is, doe dat ook hier in Uw vaderstad.

LUKAS 4:23

Toen zei Hij:

Maar Ik zeg u naar waarheid: Er waren veel weduwen in Israël in de dagen van Elia, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten was, zodat er grote hongersnood kwam over heel het land, en naar geen van hen werd Elia gezonden, maar wel naar Zarfath bij Sidon, naar een vrouw, een weduwe.

LUKAS 4:25-26

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde 1 Koningen 17:9, maar de bewoording is Lukas 4:25-26.

Zij was overigens een heidin. Dat staat in 1 Koningen 17:9.

Ook waren er veel melaatsen in Israël in de tijd van de profeet Elisa, en geen van hen werd gereinigd, maar wel Naäman, de Syriër.

LUKAS 4:27

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde 2 Koningen 5:1-14, maar de bewoording is Lukas 4:27.

Naäman was eveneens een heiden. 2 Koningen 5, vers 1 tot en met 14, vertelt dat verhaal.

19

De woedende menigte en Jezus' ontsnapping

Toen allen in de synagoge deze dingen hoorden, werden zij vervuld van woede. Ze stonden op en dreven Hem de stad uit. Ze leidden Hem naar de rand van de heuvel waarop de stad gebouwd was, om Hem van de rotswand naar beneden te werpen.

Dit was waarschijnlijk bedoeld als een inleiding tot een steniging. Wanneer iemand gestenigd zou worden, werd hij ofwel vanaf een verhoogd platform in een kuil gegooid, of gewoon van een rotswand af geworpen. Hij werd vanaf een hoge plaats naar beneden gegooid, vermoedelijk om eerst zijn botten te breken, en daarna gooiden ze stenen op hem. Dat was de gebruikelijke manier om mensen te stenigen. Ze waren dus van plan Hem van een rotswand te gooien. Er wordt ons niet verteld dat dit zo was, maar waarschijnlijk wilden ze Hem van de rotswand gooien en Hem daarna stenigen. Maar het gebeurde gewoon niet.

Maar Hij liep midden tussen hen door en ging weg.

LUKAS 4:30

Hoe Hij door hun midden wist te gaan terwijl Hij door een menigte werd vastgegrepen, vastgehouden en meegesleurd, wordt niet uitgelegd. Het is mogelijk dat het bovennatuurlijk was. Er was een keer dat de soldaten Hem in de hof van Gethsémané kwamen arresteren. Hij zei:

Dat ben Ik, en ze vielen allemaal achterover. Hij had op dat moment gewoon weg kunnen lopen als Hij dat had gewild. We weten niet hoe Hij uit deze benarde situatie is gekomen. Sommige mensen denken dat Hij hen gewoon met Zijn blik bedwong en dat Zijn ogen intimiderend waren of iets dergelijks. Daarom lieten ze Hem gewoon los en lieten Hem wegllopen. We hebben geen idee. Er staat niet dat het bovennatuurlijk was, maar het lijkt erop dat dit mogelijk wel zo was, want anders zou het heel moeilijk zijn geweest om uit deze situatie te komen.

Het was Zijn uur niet. Johannes vertelt vaak dat ze stenen opnamen om Hem te stenigen, maar het was Zijn tijd niet. Het was Zijn uur niet. Daarom ontsnapte Hij uit hun midden. Dat is blijkbaar wat hier gebeurde, maar hoe het gebeurde, wordt niet uitgelegd.

20

De twee bezoeken van Jezus aan Nazareth

Laten we het nu hebben over deze preek van Hem. Om te beginnen staat er dat Hij naar Nazareth kwam. Ik heb gezegd dat ik niet denk dat dit hetzelfde bezoek aan Nazareth is waarover we in Mattheüs 13 en Markus 6 lezen. Mattheüs zelf lijkt namelijk aan te geven dat er eerder, aan het begin van de bediening in Galilea, een bezoek aan Nazareth was. Je ziet het in Mattheüs 4:13. Kijk naar Mattheüs 4, vers 12 en 13.

Dit staat direct na Mattheüs' weergave van de verzoeking van Jezus in de woestijn, die in de eerste elf verzen staat. Daarna gaat Mattheüs, net als Lukas, meteen verder met de bediening in Galilea. Er staat:

Toen Jezus gehoord had dat Johannes overgeleverd was, keerde Hij terug naar Galilea. Hij verliet Nazareth en ging wonen in Kapernaüm, dat aan de zee lag, in het gebied van Zebulon en Naftali,

MATTHEÛS 4:12-13

Merk op dat er niet wordt gesproken over Zijn komst naar Nazareth, maar wel over Zijn vertrek uit Nazareth. Toen Hij Nazareth verliet, vestigde Hij Zich in Kapernaüm. We zullen zien dat dit chronologisch ook bij Lukas het geval is.

Het lijkt erop dat Mattheüs ook wist van dit bezoek aan Nazareth, dat eraan voorafging dat Jezus Zich in Kapernaüm vestigde. Maar Lukas geeft de bijzonderheden van dat bezoek aan Nazareth, die Mattheüs en Markus niet geven. Jezus kwam dus naar Nazareth, Zijn woonplaats. Dat was een probleem, want de mensen meenden dat ze Hem goed kenden, maar dat deden ze niet. Ze kenden Hem als kind. Ze kenden Hem als jongeman. Ze kenden Hem als timmerman. Ze kenden Hem als een gewoon mens, die nog niet begonnen was op te treden in de kracht van de Heilige Geest. Nu hoorden ze geruchten over Hem.

Blijkbaar was Hij niet eerst naar Nazareth gekomen. Blijkbaar was Hij door Kapernaüm gekomen. Of misschien ook niet. Maar Hij zegt wel:

Maar Hij zei tegen hen: U zult Mij ongetwijfeld dit spreekwoord voorhouden: Dokter, genees uzelf; alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kapernaüm gebeurd is, doe dat ook hier in Uw vaderstad.

LUKAS 4:23

Dit zou betekenen dat Hij vóór Zijn komst naar Nazareth in Kapernaüm was geweest, en dat kan heel goed zo zijn. Hoewel er een kleine mogelijkheid is dat Hij zegt: 'Ik ben nog niet in Kapernaüm geweest, maar Ik ga daarheen, en jullie zullen over bepaalde dingen horen. Op een dag zullen jullie tegen Mij zeggen: "Waarom doet U thuis niet de dingen waarvan we gehoord hebben dat U ze in Kapernaüm doet?"' Dit waren natuurlijk dingen waarop Hij met Zijn uitspraak vooruitliep, maar die nog niet waren gebeurd. Ik denk dat het waarschijnlijker is dat Hij iets in Kapernaüm had gedaan en nu Nazareth bezocht. Ze zouden zeggen: 'Waarom doet U hier niet dezelfde dingen die U daar in Kapernaüm hebt gedaan?'

21

De gang van zaken in de synagoge

Hoe dan ook, Hij begint met voorlezen. De gang van zaken in de synagoge die hier wordt beschreven, klopt precies met wat we uit andere bekende Joodse bronnen weten. Alleen is Lukas een vroegere bron dan alle andere bronnen die we hebben. De gang van zaken in de vroege synagoge wordt in andere Joodse geschriften beschreven, maar die zijn van latere datum dan Lukas. Lukas is dus de vroegste schriftelijke beschrijving van dit soort gang van zaken.

Er was een man die het hoofd van de synagoge was. Hij was niet noodzakelijkerwijs een rabbi. Hij gaf niet noodzakelijkerwijs onderwijs. Hij zorgde er alleen voor dat alles ordelijk verliep. Het hoofd van de synagoge nam de Schriftpassage die voor die sabbatdag was vastgesteld, want ze hadden een leesrooster met vaste lezingen voor

elke sabbat van het jaar. Als ze toevallig een leraar hadden — hoewel ze in elk geval een voorlezer hadden — gaf het hoofd die passage aan degene die daar onderwijs gaf, aan de rabbi, als ze er een hadden. Ze hadden er niet altijd een.

De voorlezer stond om de Schrift te lezen, uit eerbied voor de Schrift. Daarna ging de leraar zitten om onderwijs te geven. Daarmee werd onderscheid gemaakt tussen zijn woorden en de woorden van God: hij stond om het Woord van God te lezen en zat om zijn eigen commentaar te geven. Daarmee plaatste hij zijn eigen commentaar duidelijk op een niveau onder het Woord van God.

We lezen hierover. Jezus krijgt een boekrol aangereikt. Het is de boekrol met Jesaja 61. Blijkbaar was dat de passage die voor die sabbat was aangewezen, maar Jezus kon uit elke gewenste passage prediken en Zijn boodschap overbrengen. Gelukkig was het toevallig deze passage, waarin de profeet Jesaja zei:

22

Jesaja's jubeljaar vervuld in Jezus

De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis;

JESAJA 61:1

Hier staat:

herstel van het gezichtsvermogen voor blinden.

LUKAS 4:18

Dat zul je in jouw Bijbel niet in Jesaja 61 aantreffen, want dit komt uit de Septuaginta. Jezus las uit de Septuaginta, en in de Septuaginta staat:

herstel van het gezichtsvermogen voor blinden.

JESAJA 61 (SEPTUAGINTA)

In het Hebreeuws en in onze vertalingen van Jesaja 61 staat:

de opening van de gevangenis voor hen die gebonden zijn.

JESAJA 61:1

Maar dat doet er hier niet toe. Het punt is dat Hij er was om mensen te bevrijden en om het aangename jaar van de Heere te prediken. Dit is vrijwel zeker een verwijzing naar het jubeljaar. Er was een jubeljaar dat elke vijftig jaar gehouden moest worden. In dat jaar zouden alle gevangenen worden vrijgelaten en alle slaven worden vrijgelaten. Jesaja zei in feite:

God heeft mij gezalfd om in wezen het jubeljaar uit te roepen: het aangename jaar van de Heere, waarin alle gevangenen worden vrijgelaten en de gevangenschappen worden geopend.

JESAJA 61:1-2

Jezus las dit en zei:

Hij begon tegen hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.

LUKAS 4:21

Met andere woorden: vandaag is het Evangelie gepredikt. De gevangenen is verteld dat ze vrij kunnen gaan. Terwijl jullie luisterden, is zojuist de aankondiging van het aangename jaar van de Heere gedaan. Ik ben Degene Die door de Geest van God gezalfd is om deze aankondigingen te doen, en jullie hebben zojuist gehoord hoe deze Schrift in vervulling ging doordat Ik die aankondigingen deed.

De mensen verwonderden zich daarover. Veel van de evangeliën vertellen ons, niet bij dit verhaal maar bij andere gelegenheden, dat de mensen zich erover verwonderden dat Jezus met gezag onderwees en niet zoals de schriftgeleerden. Dit zou daar zeker een voorbeeld van zijn. De schriftgeleerden zouden nooit zeggen:

Deze tekst gaat over mij. Door hem voor te lezen, heb ik hem zojuist in vervulling laten gaan.

Jezus deed ongewone uitspraken over Zichzelf, uitspraken die een rabbi gewoonlijk niet zou doen. Toch beschouwden ze die als woorden van genade. Het waren op de een of andere manier genadige of aanvaardbare woorden die uit Zijn mond kwamen. Ze verwonderden zich daarover.

23

Nazareth denkt Jezus al te kennen

Maar ze zeiden:

Is dat niet de zoon van Jozef?

Dit was Zijn woonplaats. Ze kenden Jozef. Naar alle waarschijnlijkheid was Jozef tegen die tijd overleden, maar ze kenden Jezus nog steeds als de zoon van Jozef. Op andere plaatsen, in Mattheüs 13 en Markus 6, die over het andere bezoek aan Nazareth vertellen, noemen ze Hem ook zo. Ze noemen Hem de timmerman. Beide keren dat Hij naar de stad komt, hebben ze hetzelfde probleem. Ze zeggen: dit is de man die wij kenden. Hij is hier opgegroeid. Hij speelde met onze kinderen. Hij is geen wonderdoener. Hij heeft hier dertig jaar gewerkt. We hebben Hem nooit iets wonderbaarlijks zien doen. Hij maakte alleen maar tafels en dergelijke. Daarom namen ze aanstoot aan Hem.

Ze dachten dat ze Hem kenden omdat ze zo vertrouwd met Hem waren, maar ze hadden nooit geweten Wie Hij was. Ik veronderstel dat dit een goed punt voor een preek zou zijn. Mensen denken dat ze Jezus kennen omdat ze hun hele leven in de

gemeente zijn geweest en met Hem vertrouwd zijn, maar ze hebben nooit de openbaring ontvangen van Wie Hij is en hebben Hem nooit werkelijk gekend. Het is zoals bij Filippus, tegen wie Jezus zei:

Jezus zei tegen hem: Ben Ik zo'n lange tijd bij u, en kent u Mij niet, Filippus? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; en hoe kunt u dan zeggen: Laat ons de Vader zien?

JOHANNES 14:9

Het is mogelijk om geregeld en vaak met Jezus in aanraking te komen, doordat je bent opgegroeid in een christelijke samenleving, een christelijk gezin of een gemeente, en toch nooit te hebben geweten Wie Hij is. Dat was het geval met de mensen in Zijn eigen stad.

24

Dokter, genees uzelf

Hij wist dat ze dat zeiden, en Hij zei tegen hen:

Maar Hij zei tegen hen: U zult Mij ongetwijfeld dit spreekwoord voorhouden: Dokter, genees uzelf; alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kapernaüm gebeurd is, doe dat ook hier in Uw vaderstad.

LUKAS 4:23

Hebben ze dat ooit tegen Hem gezegd? Wat bedoelt Hij met: ‘Dokter, genees jezelf’? Sommige mensen zouden kunnen denken dat dit in vervulling ging toen Hij aan het kruis hing. In Lukas 23:35 zeiden ze:

En het volk stond toe te kijken. En met hen beschimpten ook hun leiders Hem. Zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost, laat Hij nu Zichzelf verlossen als Hij de Christus is, de Uitverkorene van God.

LUKAS 23:35

Hij is een geneesheer, maar Hij kan Zichzelf niet genezen. Dat is misschien waar Hij naar verwijst, maar ik denk dat Hij het abstracter gebruikt dan dat.

‘Dokter, genees jezelf’ is een bekend spreekwoord. Het lijkt sterk op het Nederlandse spreekwoord: „Liefdadigheid begint thuis.” „Liefdadigheid begint thuis” betekent: ga niet op pad met het plan om de wereld te redden als je thuis niets goeds doet. Als je liefdadig bent en iets te bieden hebt, doe het dan eerst thuis en ga er daarna op uit om het elders te doen. Het is net als met zendelingen die vaak naar het buitenland zijn gegaan omdat ze met niemand in de gemeente konden opschieten. Het zijn mensen die asociaal of slecht gesocialiseerd zijn, en daarom gaan ze naar Afrika om zending te worden. Ik zeg: als het thuis niet werkt, exporteer het dan niet.

Dat is in wezen wat dit spreekwoord betekent. Wij zeggen: „Liefdadigheid begint thuis.” Zij zouden zeggen:

Dokter, genees jezelf.

Of: de kinderen van de schoenmaker hebben schoenen nodig, maar juist zij hebben geen schoenen. Het idee hier is: „We hebben gehoord dat U dingen hebt gedaan in Kapernaüm. Waarom doet U die hier thuis niet? Waarom doet U die niet hier onder Uw eigen familieleden, om het zo te zeggen? U bent een arts; genees Uzelf. U bent iemand die wonderen doet; doe wonderen voor Uw eigen woonplaats, Uw eigen familie.”

Ik denk dat Jezus een bekend spreekwoord aanhaalt. De uitleg van wat het betekent, staat in Zijn volgende zin:

Maar Hij zei tegen hen: U zult Mij ongetwijfeld dit spreekwoord voorhouden: Dokter, genees uzelf; alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kapernaüm gebeurd is, doe dat ook hier in Uw vaderstad.

LUKAS 4:23

Dat is een uitwerking van het kortere spreekwoord:

Dokter, genees jezelf.

U hebt anderen genezen; genees ook thuis. Genees Uzelf.

Het is interessant dat ze niet zeggen: „Wat U in Kapernaüm hebt gedaan.” Ze zeggen: „Wat wij hebben gehoord dat U in Kapernaüm hebt gedaan.” Ze willen zich er niet op vastleggen dat Hij het werkelijk heeft gedaan. Ze zeggen: „We hebben geruchten gehoord over wat U hebt gedaan. Als U die dingen werkelijk hebt gedaan, waarom laat U het ons dan niet zien? Waarom doet U ze hier niet?”

25

Geen profeet geëerd in zijn vaderstad

Hij zei:

Hij zei: Voorwaar, Ik zeg u dat geen profeet welgevallig is in zijn vaderstad.

LUKAS 4:24

Als iemand een profeet is, is er altijd een tijd geweest voordat hij een profeet was. De mensen die hem kenden voordat hij een profeet was, zien hem niet als een profeet. Als hij dan langskomt en zich gedraagt alsof hij een profeet is, zien degenen die hem te goed kennen hem gewoon niet als iets bijzonders, zelfs als hij werkelijk een profeet is.

Hij gaat ergens anders heen en daar luisteren de mensen naar hem, omdat ze hem niet kennen. Maar thuis weten de mensen te veel van zijn achtergrond en te veel van hoe gewoon hij is. Daarom is het moeilijk om in je eigen woonplaats een profeet te zijn.

Nu geeft Hij deze twee voorbeelden, en deze twee voorbeelden maken hen zo kwaad dat ze Hem willen doden. Jarenlang las ik deze preek en dacht ik: wat was hier zo opruiend aan? Waarom worden ze zo kwaad? Ik kan me voorstellen dat mensen naar buiten gaan en zeggen: „Dat was geen erg goede preek.” Maar om de prediker te willen ophangen, moet Hij iets behoorlijk aanstootgevends hebben gezegd. Wat was het?

Hij gaat verder uitwerken wat Hij zojuist heeft gezegd: dat Hij uiteindelijk misschien dingen in Kapernaüm zal doen die Hij niet voor Zijn eigen mensen zal doen, omdat zij Hem niet zullen aannemen. In het Oude Testament staan enkele van zulke voorbeelden. Tijdens de bediening van Elia was er drieënhalf jaar hongersnood. Waarschijnlijk stierven veel weduwen en veel andere mensen in Israël tijdens die hongersnood. Maar er was één weduwe naar wie God Elia stuurde. Hij spaarde haar leven en gaf haar drieënhalf jaar lang op wonderbaarlijke wijze te eten. Zij was een heidin.

Hij zei dat er in de dagen van Elia werkelijk veel weduwen in Israël waren, maar dat hij naar geen van de weduwen van Israël werd gestuurd. Hij werd naar een heidense weduwe gestuurd. Evenzo waren er in de dagen van Elisa veel melaatsen in Israël, maar de enige melaatse die door de bediening van Elisa werd genezen, was een heiden: Naäman, de Syriër.

Het punt dat Hij maakt, is dit: God zal mensen die geloof hebben helpen en dingen voor hen doen. Hij zal zelfs heidenen die geloof hebben helpen en Joden die geen geloof hebben voorbijgaan. Ik denk dat dit hen zo kwaad maakte. Maar Zijn punt is: als jullie mensen in Nazareth struikelen over het feit dat jullie Mij kennen en Mij niet kunnen vertrouwen, zullen jullie hier geen wonderen zien. Als mensen in Kapernaüm meer geloof hebben dan jullie, zullen zij de wonderen zien en jullie niet.

Een profeet wordt in zijn eigen woonplaats niet goed ontvangen. In het Oude Testament bestaat er een precedent voor mensen in Israël die Elia niet aannamen of niets van Elia of Elisa ontvingen, terwijl heidenen dat wel deden. Zo werkt God. Dat je een Jood bent, zal je niet helpen als je geen geloof hebt. Dat je een heiden bent, zal je

wel helpen als je geloof hebt. Het gaat natuurlijk niet om je ras, maar het punt is dat Elia de wonderen niet in zijn eigen woonplaats deed en Elisa ze niet in zijn eigen woonplaats deed. Ze deden ze voor heidenen buiten Israël.

Dit maakte hen echt kwaad, omdat Hij te inclusief leek te spreken over Gods zorg, zelfs voor heidenen. Joden namen daar echt aanstoot aan. Natuurlijk zei Hij dat zij waren zoals de Joden uit de tijd van Elia en Elisa, die niets van God ontvingen omdat ze niet waren zoals die heidenen die geloofden. Dit was aanstootgevend voor hen en ze werden heel kwaad. Ze gingen naar buiten en probeerden Hem te doden, maar Hij liep midden tussen hen door en ontkwam.

We stoppen hier, omdat sommige parallele gedeelten in Markus enige uitleg nodig hebben. Dit verhaal wordt heel anders verteld dan Markus het vertelt, dus ik wil dit niet overhaast behandelen. We stoppen bij vers 30 en pakken de rest van hoofdstuk 4 in de volgende bijeenkomst weer op.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 4:1-13
- Hebreëën 4:15
- 1 Johannes 2:15-17
- Genesis 3:6
- Mattheüs 4:3
- Lukas 4:4
- Johannes 4:34
- Johannes 4:33
- Johannes 6:27
- Psalmen 91:11-12
- Lukas 4:10
- Psalmen 91:12
- Deuteronomium 6:16
- Deuteronomium 8:3

- Lukas 4:5-6
- Lukas 4:8
- Mattheüs 4:10
- Hosea 11:1
- 1 Korinthe 10:1-2
- Lukas 4:14
- Mattheüs 12:28
- Filippenzen 2:6-7
- Markus 1:14
- Mattheüs 4:12
- Johannes 1:29-34
- Johannes 3:24
- Lukas 4:16-17
- Jesaja 61:1-2
- Lukas 4:21
- Lukas 4:23
- Lukas 4:25-26
- Lukas 4:27
- Lukas 4:30
- Mattheüs 4:12-13
- Jesaja 61:1
- Lukas 4:18
- Jesaja 61 (Septuaginta)
- Johannes 14:9
- Lukas 23:35
- Lukas 4:24

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.